

Justitiedepartementet

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR ÖVER UTVISNING PÅ GRUND AV BROTT – ETT SKÄRPT REGELVERK, SOU 2021:61

Jämställdhetsmyndighetens synpunkter

Jämställdhetsmyndigheten har anmodats att yttra sig över ovanstående betänkande. Jämställdhetsmyndighetens yttrande är avgränsat till de frågor som rör myndighetens verksamhetsområde.

Myndigheten välkomnar i huvudsak utredningens förslag och instämmer i betänkandets konsekvensanalys där det konstateras att flera av de nu aktuella förslagen kan förväntas bidra till bättre förutsättningar att uppnå jämställdhet. Många av betänkandets förslag är viktiga markeringar av samhällets roll i att motverka mäns våld mot kvinnor och inte minst då våldet eller förtrycket utövas i en hederskontext.

Myndigheten hänvisar till tidigare lämnade synpunkter beträffande SOU 2020:57, *Ett särskilt hedersbrott*, och påminner om att det för en rättssäker och icke-diskriminerande tillämpning av de nya bestämmelserna behövs specifik kompetens om mäns våld mot kvinnor samt om hedersrelaterat våld och förtryck inom de rättsvårdande myndigheterna.

Särskilt om betänketid för offer för människohandel

Jämställdhetsmyndigheten välkomnar förslaget om att en ansökan om betänketid även får göras av socialnämnd och de övriga följdändringar som

detta förslag medför. Sveriges internationella åtaganden på området uttalar att Sverige ska säkerställa att brottsoffer får en viss nivå av stöd, hjälp och skydd. Europarådets expertgrupp GRETA har tidigare kritiserat Sverige för nuvarande ordning där endast förundersökningsledaren kan ansöka om betänketid. Som utredningen konstaterar kräver nuvarande ordning att det brottsoffer som vill använda sig av sin betänketid måste vara i kontakt med brottsutredande myndighet för att kunna få betänketid, något som inte är i enlighet med syftet bakom bestämmelsen. Det är av stor vikt att svensk lagstiftning tillgodoser brottsoffrets, som till största del är flickor och kvinnor, rätt till betänketid. Att fler offer får betänketid torde bidra till att fler misstänkta fall av människohandel utreds och att fler förövare lagförs.

Betänkandets förslag om förlängning av uppehållstillstånd

Myndigheten anser, till skillnad från betänkandet, att även socialnämnderna ska ges möjlighet att ansöka om förlängning av betänketid. Möjligheten till förlängning av betänketid är tänkt att användas i särskilda fall då mer tid är nödvändig för att kunna fatta ett välinformerat beslut. Syftet är dock detsamma som vid den initiala ansökan om betänketid: dvs. att offer för människohandel ska ha tillräcklig tid för återhämtning för att kunna fatta ett välinformerat beslut om vilja att medverka i brottsutredning. Skälen för att annan part än förundersökningsledare ska kunna ansöka om förlängning är samma som vid ansökan om betänketid och därför bör även socialnämnd få denna behörighet.

Särskilt om barnperspektivet

Jämställdhetsmyndigheten vill särskilt uppmärksamma att utöver de barn som själva är utsatta för människoexploatering och människohandel, drabbas barn även indirekt som anhöriga. Även dessa barn kan ha behov av att vistas i landet under betänketid för närstående.

Barn kan utsättas för sexuell exploatering, människohandel och människoexploatering av sina föräldrar eller andra närstående, eller

uppleva/bevittna våld mot närstående som utnyttjas i prostitution, människohandel eller människoexploatering. Barn till de som begår människohandel mot andra i Sverige har med stor sannolikhet vistats i en miljö där exploatering, hot, kontroll och andra former av våld förekommer. Det är därför av stor vikt att även dessa barn omfattas av de föreslagna lagändringarna.

För Jämställdhetsmyndigheten

Lena Ag
generaldirektör

Anna Tingbäck
chefsjurist

I ärendets slutliga handläggning har avdelningschefen Lena Leed samt den strategiska rådgivaren Maria Skalin Alströmer deltagit.